
Antwoorden op schriftelijke vragen aan het college

Reg. nr: 2011-37

Datum: 23 mei 2011

Steller vragen: Hans Marchal/PCG

Onderwerp: Gemeentelijk monumentenbeleid

Inleiding:

In het kader van de ombuigingen vorig jaar is bij de programmabegroting 2011 besloten om het structurele bedrag van subsidies voor restauraties van gemeentelijke monumenten na het jaar 2013 te laten vervallen. De overweging hierbij is geweest dat de beperkte financiële bijdrage van de gemeente voor restauraties weliswaar nuttig kunnen zijn, maar niet doorslaggevend zijn voor de eigenaren van monumenten bij het uitvoeren van hun verbouwen en restauratieplannen.

Vraag:

Zoals het er nu voorstaat vindt er bij plaatsing op de gemeentelijke monumentenlijst nauwelijks financiële compensatie plaats. Door deze handelwijze zadelt de gemeente de eigenaren op met veel problemen. Vindt het college het reëel dat de eigenaren van de panden alleen de lasten moeten dragen? Het kan toch niet zo zijn dat de gemeente alleen maar 'aanwijst' en verder geen verantwoordelijkheid neemt?

Antwoord:

Het klopt dat de gemeente op dit moment nauwelijks uitvoering kan geven aan haar "Subsidieverordening Monumenten gemeente Wijk bij Duurstede 2010". Voor zowel het jaar 2011 als het jaar 2012 is maar een budget van € 20.000,- beschikbaar. De eerder geraamde budgetten van € 20.000,- zijn vanaf 2013 geschrapt.

Ook het budget, om de resterende (geplande) gemeentelijk monumenten (80 locaties) te beschrijven en vervolgens aan te wijzen als beschermd monument, is, in afwachting van betere financiële tijden, geschrapt.

Dat de gemeente eigenaren opzadelt met veel problemen als gevolg van een aanwijzing als gemeentelijk monument is niet correct. Het doel dat wij beogen met aanwijzing en bescherming is het behouden van het betreffende object in cultuurhistorische zin. Als een eigenaar zijn eigendom laat versloffen en geen onderhoud pleegt, kunnen wij als gemeente het juridisch niet afdwingen dat hij dat wel doet. Wat wij wel juridisch in de hand hebben (na aanwijzing) is, dat mocht de eigenaar voornemens zijn het object te slopen, hij daarvoor geen vergunning / geen toestemming zal ontvangen.

Wat betreft het verlenen van een vergunning voor een beschermd monument, geldt hetzelfde regiem als voor een doorsnee aanvraag om een Wabo-vergunning. In het verkrijgen van een toestemming om te verbouwen / te veranderen onderscheidt een beschermd gemeentelijk monument zich dus nauwelijks.

Vraag:

Gaat het college alsnog pogingen ondernemen om de eigenaren van een gemeentelijk monument financieel te compenseren? Is het bijvoorbeeld een optie om de gemeentelijke monumenten (deels) vrij te stellen van OZB? Zijn er nog subsidiebronnen aan te boren om het beleid gestalte te geven? Zijn er andere mogelijkheden om de eigenaren compensatie te verlenen?

Antwoord:

Als een object is aangewezen als gemeentelijk monument kan de eigenaar, via het Nationaal Restauratiefonds (NRF) te Amersfoort, een beroep doen op de subsidiepot van het Cultuurfonds Monumenten Utrecht (CMU) dat sinds 2009 beheerd wordt door het NRF. Ook hier betreft het kleine substantiële bijdragen aan subsidie.

Een andere mogelijkheid waar de eigenaar van een gemeentelijk monument een beroep op kan doen is het Nationaal Restauratiefonds zelf. Via het NRF kan een laagrentende lening, op dit moment 1,4 % met een looptijd van 20 tot maximaal 30 jaar, verkregen worden voor restauratiewerkzaamheden/herstelwerkzaamheden. De te betalen rente is vervolgens weer fiscaal aftrekbaar. Dit heeft tot resultaat dat een marginaal bedrag aan rentekosten ontstaat.

Het idee om gemeentelijke monumenten deels dan wel geheel vrij te stellen van OZB is landelijk al eerder onderzocht (Haarlem en andere grote monumentengemeenten). Uit het door hen verrichte onderzoek is voorts gebleken dat, indien gemeentelijke monumenten worden vrijgesteld (of deels) van OZB ook rijksmonumenten en provinciale monumenten dienen te worden vrijgesteld van OZB (gelijkheidsbeginsel). Hoewel de eigenaar van een gemeentelijk monument niet direct de vruchten daarvan plukt, kan wel worden opgemerkt dat bij een aangewezen gemeentelijk monument een zekere waardetoeename wordt geconstateerd. De belangstelling voor een dergelijk object is zeker groter dan voor de aanwijzing.

Vraag:

Als gevolg van regelgeving nemen de kosten van de eigenaren alleen maar toe. Voordat er bijvoorbeeld onderhoud gepleegd kan worden moeten er rapporten e.d. opgesteld worden en is er toestemming nodig om werkzaamheden uit te voeren. Sommige dingen mogen eigenaren niet eens zelf meer doen! Is het college voornemens om de regelgeving omtrent gemeentelijke monumenten (onderhoud, vergunningen e.d.) te vereenvoudigen? Het college kan en mag er toch vanuit gaan dat de eigenaren hun verantwoordelijkheid blijven nemen en zorg blijven dragen voor een goede onderhoudssituatie van hun pand?

Antwoord:

De regelgeving voor een gemeentelijk monument is weinig anders dan voor een niet gemeentelijk object waar men vergunning voor bouwen en/of verbouwen moet aanvragen. Bij een gemeentelijk monument wordt ten aanzien van de te verrichten ingrepen de Monumentencommissie om advies gevraagd.

Daar kunnen natuurlijk aanbevelingen om behoud van belangrijke bouwonderdelen uit volgen. Van het overleggen van uitvoerige rapporten e.d. is geen sprake.

Indien een eigenaar zelf de werkzaamheden wil uitvoeren en daar een zekere ambacht in wil tentoonspreiden, zullen wij hem als gemeente, mits de hierboven omschreven vergunning is aangevraagd, geen duimbreed in de weg leggen. Wij twijfelen niet aan de verantwoordelijkheid en de zorg van de eigenaren voor hun pand.

Vraag:

De PCG is van mening dat als de eigenaren van een gemeentelijk monument op geen enkele manier gecompenseerd worden, de gemeente Wijk bij Duurstede het beleid moet heroverwegen en er zelfs vanaf moet zien. Deelt het college deze opvatting?

Antwoord:

Gelet op de imponerende cultuurhistorie van de gemeente Wijk bij Duurstede zijn wij van mening het ingezette beleid niet te moeten heroverwegen.

Na de gehouden informatieavond en de individuele gesprekken die zijn gevoerd met de kerkelijke organisaties hebben wij vastgesteld dat 66 van de 74 objecten kunnen worden aangewezen, omdat de eigenaren in kunnen stemmen met de aanwijzing van het bij hen in eigendom zijnde object!

Er zijn dus veel eigenaren in de gemeente Wijk bij Duurstede die een grote waarde toekennen aan het aangewezen van hun eigendom tot gemeentelijk beschermd monument, zonder dat zij een substantiële bijdrage verlangen van de gemeentelijke overheid. Zij zijn enthousiast en onderkennen het belang van hun pand / hun object als cultureel erfgoed.

Door het aanbrengen van een ‘monumenten schildje’ op het pand drukken wij als gemeente fysiek uit dat wij de cultuurhistorische waarde van het object hoog achten. In het algemeen merken wij dat een dergelijke uiting de publieke belangstelling en waardering stimuleert.

Datum: 24 juni 2011

Robbert Peek
wethouder
